

BGG-excursie Hellendoorn

Voor u ligt het verslag van de BGG-excursie naar de gemeente Hellendoorn.

Sinds 2019 organiseren we jaarlijks een BGG-excursie, ook om invulling te geven aan het van elkaar leren, benchlearning. En hoe kun je dat beter doen, dan door bij elkaar in de keuken te kijken?

De eerste excursie was naar de gemeente 's-Hertogenbosch (2018) en daarna volgde de gemeente Utrechtse Heuvelrug (2019). Na twee pauzejaren vanwege Corona bezochten we de Floriade in Almere (2022), Den Haag (2023), Arnhem (2024) en dit jaar dus Nijverdal, de grootste kern van de gemeente Hellendoorn.

Mooi te zien is dat in kleinere gemeenten vaak dezelfde discussies en onderwerpen spelen als in grote steden. Het thema van de excursie was 'Hellendoorn in beweging', 'Groen in transitie'.

Enkele persoonlijke hoogtepunten van de excursie:

- Het welkom in de prachtige hal van de voormalige Koninklijke Stoomweverij waarin het binnenprogramma plaatsvond. Nijverdal heeft als nog steeds 'levende' textielstad veel bijzonder industrieel erfgoed. Annemarie Dubbink, wethouder van Hellendoorn met ook het groen in haar portefeuille, nam ruim de tijd om ons welkom te heten
- De vergroening van de voormalige rijksweg die dwars door Nijverdal liep. Tot 2015 raasde het verkeer over de Rijksweg N-35 van Zwolle naar Twente dwars door het dorp. Nu heeft Nijverdal eindelijk een rustig centrum, waarbij ook veel groen is toegevoegd en de wateropvang in een wadisysteem geschiedt.
- Het mooie groendak boven de tunnel over de daaronder omgeleide N-35 en spoorlijn. Een prachtig groen park waar menige stad jaloers op kan zijn.

In dit verslag leest u er meer over.

Excursie Hellendoorn

De excursie startte met een binnenprogramma in de prachtige hal van de voormalige Koninklijke Stoomweverij (foto).

- o Opening
- o Benchmark Hellendoorn korte pitch
- o Groenbeleidsplan, proces naar een nieuw plan
- o Beheer groen, eigen dienst, transitie naar waardengestuurd beheer
- o Herontwikkeling Hoge Dijkje van fabrieksterrein naar woonwijk
- ♦ 12.15 Wandeling naar lunchlocatie via plan Stadsbeek
- ♦ 12.45 Lunch
- ♦ 13.30 Wandeling langs diverse projecten en groenuitdagingen
- ♦ 16.00 Afsluitende borrel

Openingswoord

Annemarie Dubbink

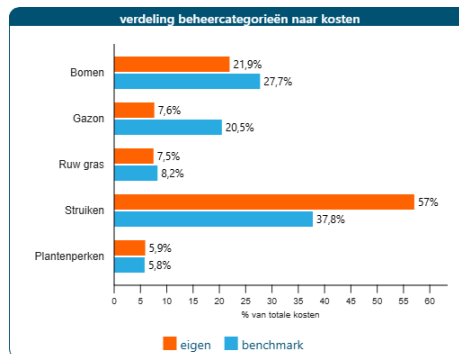
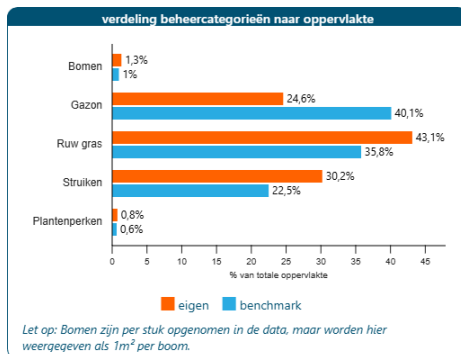
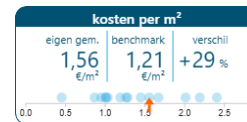
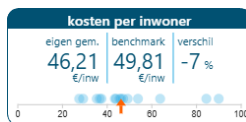
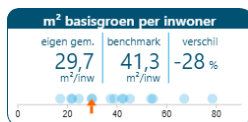
Wethouder (van o.a. duurzaamheid)

Wethouder Annemarie Dubbink heette iedereen van harte welkom en gaf de aftrap van het programma. Zij is er trots op dat het dorp Hellendoorn het gelukkigste dorp van Nederland is, zo blijkt uit onderzoek van de Universiteit van Nederland. Een mooie groene omgeving speelt daar een belangrijke rol in. Het college heeft een nieuwe groenbeleidsplan vastgesteld met daarin biodiversiteit als speerpunt.

Mark Jan Smit liet zien hoe het groen van Hellendoorn zich verhoudt tot dat van andere gemeenten. Hij liet zien dat Hellendoorn minder gemeentelijk openbaar groen in de kom heeft dan vergelijkbare gemeenten, mede door veel binnen- en randstedelijk groen van derden zoals Staatsbosbeheer en Landschap Overijssel. Het aandeel bomen, struiken en plantenperken is wel wat hoger dan andere gemeenten. Hierdoor zijn de kosten per eenheid wat hoger, maar toch zijn de totale beheerkosten per inwoner lager dan vergelijkbare gemeenten. Overigens heeft Hellendoorn veel groen binnen en langs de rand van de kom in beheer bij terreinbeheerders als Staatsbosbeheer en Landschap Overijssel, zodat de groenbeschikbaarheid voor de inwoners goed is.

Hoeveelheden en kosten

Vervolgens lichtte Hermineke de Leeuw het nieuwe groenbeleidsplan van de gemeente toe. Dit is tot stand gekomen in de periode 2023 tot en met mei 2025. In de eerste fase lag veel aandacht voor participatie. Bijeenkomsten met groene partijen, bewonersavond en een bewonersenquête.

Op basis van wensen van de inwoners heeft de gemeente een groenplan opgesteld dat gaat zorgen voor meer en 'leuker' groen. Uit de inventarisatie onder inwoners blijkt dat men veel groen achterstallig en onaantrekkelijk vindt. Dat moet veranderen.

De gemeente Hellendoorn wil groene, klimaatbestendige dorpskernen, waarbij de groene kwaliteiten en biodiversiteit worden behouden en versterkt waar nodig. Wat daarvoor nodig is, staat in het 'Groenbeleidsplan'. Het beleid bestaat uit 4 speerpunten:

1. Het op orde brengen en houden van de basis (beheer, onderhoud en renovatie).

2. Het versterken van de samenhangende groenstructuur (verbeteren van groenstructuren in de kernen en ecologische verbindingen).

Een erg interessant onderdeel is de Hellendoornse big five, bestaande uit Egel, mus, kikker, bij en ree. Deze vijf indicatorsoorten staan symbool voor de brede biodiversiteit in het groen van Hellendoorn.

3. Het creëren van een uitnodigende groene woonomgeving (meer groen in verasteende gebieden). Hierbij sluit Hellendoorn aan bij de 3-30-300 regel, resp. 3 bomen in het uicht van elke woning, 30% boomkroonbedekking op buurtniveau en op loopafstand van maximaal 300 meter een buurtpark.

4. Samenwerking met inwoners en organisaties en stimuleren van educatie.

Een groene leefomgeving versterkt het welzijn én draagt bij aan bredere gemeentelijke doelen. Iedere inwoner van Hellendoorn verdient een prettige, groene en gezonde leefomgeving. Groen draagt aantoonbaar

bij aan het mentale en fysieke welzijn van mensen, versterkt sociale samenhang en verhoogt de leefkwaliteit in buurten.

Na de pauze nam Erik Teunis ons mee in het groenbeheer van Hellendoorn voor de komende 10 jaar onder de titel Beheer groen in transitie.

Vakgroep Groen

Groenareaal bestaat uit:

- 30 duizend bomen
- 150 ha. beplanting binnen kom, waarvan:
 - 31 ha. beplanting
 - 68 ha. gras
 - 46 ha. bos
 - 4 ha. onderhouden door inwoners
- 45 ha. landschappelijk groen
- 170 ha. bermen en sloten
- 112 speelplaatsen
- 2 begraafplaatsen

Belangrijk kenmerk van de gemeente Hellendoorn is dat de gemeente een grote eigen buitendienst heeft. Uit extern onderzoek blijkt dat de groendienst goed functioneert en voor de gemeente is het voordeel dat er korte lijntjes zijn tussen uitvoering en beleid en dat ook contacten met bewoners direct kunnen verlopen.

In het verleden werd het groenbeheer aangestuurd door een combinatie van beheer op beeld (CROW-beeldkwaliteit) en beheer op frequentie. De komende jaren wil de gemeente Hellendoorn in toenemende mate waardengericht gaan beheren, zoals is vastgelegd in het nieuwe groenbeleidsplan. Hoe dat precies kan worden georganiseerd is nog een zoektocht.

Afsluitend was een presentatie over Het Hoge Dijkje door Annemiek Simons, over de herontwikkeling van het voormalige industriecomplex De Koninklijke Stoomweverij, in hartje Nijverdal. Dit terrein wordt omgevormd naar een aantrekkelijke woonwijk waarin groen en water een prominente plek krijgt.

Veel groen in het plangebied van Het Hoge Dijkje. De Stadsbeek van West naar Oost stroomt bovengronds door het gebied.

Groepsfoto bij de excursie in het huis voor Cultuur en Bestuur

Onderweg langs de stadsbeek die, naast het nieuwe ontwikkelgebied Het Hoge Dijkje, al bovengronds is gehaald.

De stadsbeek loopt uit in de Regge, een traag stromend laaglandriviertje van 60 km lang. Hier loopt de Regge langs de oostrand van Nijverdal.

In het centrum van Nijverdal is de vroegere rijksweg nu een rustige oase geworden met volop ruimte voor wandelaars en fietsers. Ook is veel groen toegevoegd en een wadisysteem, zodat tijdens piekbuien het water niet de huizen en winkels instroomt, maar via de wadi wordt afgevoerd richting de Stadsbeek en de Regge

In het versteende centrum wordt meer groen aangelegd, hier in combinatie met een wadi, voor de afvoer van water tijdens piekbuien.

Dit is geen doorsnee parkje. We bevinden ons hier bovenop het dak van de tunnel van de rijksweg Zwolle – Almelo (N-35) en spoor Almelo- Zwolle. Hier staat een volwaardig park bovenop. Was de rijksweg eens een nare plek die Nijverdal in tweeën knipte. Nu is er bovenop een groene oase ontstaan waar men tot rust kan komen.